

REPERE ALE CIVILIZAȚIEI ISLAMICE

Drd. Vlad Adrian GHIȚĂ

Facultatea de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul”, București

Abstract

This study aims to concisely describe Islam as a world civilization by presenting some of the main cultural landmarks associated to it. It is known that Muslims reject the most important two dogmas of Christianity dogmas of the Divine Nature of Christ (i.e. the Holy Trinity and the Divine nature of Christ). The Quran denies the Resurrection because by claiming that Jesus has never died. It says instead that Allah raised Him alive to heaven and that He is going to come again on Earth during the end times. This Muslim rejection of Christ's Crucifixion, Resurrection and Divinity and of the Triune Nature of God places Islam completely against the essential core of the Christian Revelation. The fact that Muslims are Monotheists is not enough in order to be able to say that they worship the same God that Christians worship. During his commercial journeys Muhammad has met Jews, Christians and even monks who told him about the stories from the Old and the New Testament. However, few of the attributes of the God of the Bible are preserved in Islam.

Keywords: Islam, Muhammad, Sunni, Shia, Hijra, Hajj.

Introducere

Mahomed (570-632) s-a născut în clanul *Banū Hāshim* al tribului *Quraysh* din Mecca. Pe mama întemeietorului islamului o cheama Āminah bint Wahb (sau Aminah bint Wahhab Ibn Abd Manah Ibn Zahran) și ea moare în 577, iar tatăl său se numea Abdullah ibn Abdul-Muttalib (sau, simplu, 'Abd Allāh) și a trăit între 546-570 d.Hr., murind la Mecca înainte ca fiul lui, Mahomed, să se nască. Pe bunicul său îl cheama Shaybah ibn Hāshim (dar e mai cunoscut ca 'Abdul-Muṭṭalib) și era lider al clanului *Banū Hāshim* din tribul *Quraysh* în care s-a născut Mahomed. Când era prunc, Mahomed a fost alăptat de către sclava eliberată a unchiului său Abdul Uzza (cunoscut și ca Abū Lahab) pe nume Thuyeba (Suwayba), iar mai apoi de către Halima bint Abu Dhuaib (mai cunoscută ca Haleema al-Sadiyah), o beduină din tribul *Banū Sa'd* care l-a alăptat în deșert până la vârsta de doi ani când îl aduce

înapoi la Mecca mamei sale Aminah. După moartea mamei sale Āminah bint Wahhab, Mahomed a fost crescut de la vârsta de 6 și până la cea de 8 ani de către bunicul său Abdul-Muttalib, care trăiește între 497-578. După moartea bunicului, Mahomed a fost crescut până la maturitate de către unchiul său patern Abū Ṭalīb ibn 'Abd al-Muṭṭalib (sau, simplu, Abu Talib), ce a trăit între 539-619. Acesta era sărac, însă avea responsabilitatea să le ofere mâncare („*Siqaya*”) și băuturi („*Rifada*”) călătorilor veniți în „pelegrinaj” („*Hajj*”) la *Ka'aba* din Mecca. Anul morții unchiului său Abu Talib, 619 d.Hr., este cunoscut în tradiția islamică drept „anul amărăciunii” sau „anul tristeții” („*Ām al-Ḥuzn*”) pentru Mahomed, căci, după cele mai multe surse islamice, la nici o lună după ce Abu Talib moare, în 619, moare și Khadijah bint Khuwaylid (555-619), cunoscută și ca „Khadijah cea mare” („*Khadijah al-Kubra*”), întâia soție a lui Mahomed. După această trecere el devine un poligam îndârjit.

Prima *Hegira* („fugă”) – migrarea primilor musulmani către Etiopia monofizită

Este bine-cunoscută celebra „fugă” („*hijrah*” sau „*hegira*”) a lui Mahomed de la Mecca la Medina¹ din luna iunie a anului 622 d.Hr., ce a avut loc, mai precis, între 15/16/17 iunie – 2 iulie 622, anul acestei „*Hegira*” („*hijra*”) fiind, de altfel, desemnat în anul 638 d.Hr. de către califul „bine-călăuzit” („*Rashidun*”) pe nume „*Umar ibn al-Khaṭṭāb*” (cunoscut și ca „Omar”), drept anul I al calendarului islamic, astfel încât ziua de luni 19 aprilie 622 este ziua I a calendarului islamic, chiar dacă „*Hijra*” („fuga” lui Mahomed de la Mecca la Medina) va fi avut loc câteva luni mai târziu începând pe 15/16/17 iunie 622 și încheindu-se pe 2 iulie 622, iar prima lună nouă de după „*Hegira*”/„*Hijra*” a fost vineri 16 iulie 622.

Musulmanii pioși spun că, înainte să pornească din Mecca spre Medina, Mahomed a recitat următorul verset din Coran: „Și Noi am pus o stavilă dinaintea lor și o stavilă în urma lor și astfel le-am acoperit lor ochii și iată că ei nu mai văd” (*Sūrah Yā-Sīn*: 36, 9).

¹ Cunoscut în perioada preislamică inițial ca „*Taiba*” iar, apoi, „*Yathrib*” (de la „*tharb*”, care înseamnă „corupție”), numele de „Medina” pus de musulmani orașului vine de la *al-Madīnatu an-Nabī* („orașul profetului”) sau „*al-Madīnatu al-Munawwarah*” („orașul radiant” sau „orașul luminat”).

Apoi se spune că, în noaptea în care Mahomed a fugit din Mecca, el a luat o mână de nisip și a azvârlit-o în direcția qurayshiților pentru a nu fi văzut de ei, căci aceștia pândeau în jurul casei lui din Mecca, cu scopul de a-l ucide în dimineața care venea.

Totuși, în cadrul tradiției islamice, se știe că înaintea acestei „fugi” („*Hijrah*”) din 622, a mai existat o așa-numită „primă *Hegira*”, cunoscută ca „emigrarea în Abisinia” („*al-hijra ilā al-habaša*”), când în 615 sau, după alte surse islamice, în septembrie-octombrie 613, un grup de musulmani au fost sfătuiți de către Mahomed ca, pentru a scăpa de persecuțiile anti-islamice aplicate de tribul „*Quraysh*” din Mecca, să fugă spre Etiopia² (numită în trecut „Abisinia”), unde Imperiul/Regatul Axum era pe atunci condus de către un împărat/rege („*najāšī*” sau, în limba sud-semitică „*Ge‘ez*” din grupul semitic etiopian, „*Negus*”) creștin numit „Ashama ibn Abjar” (sau, simplu, „Sahama”, identificat cu regele „Armah”, numit în izvoarele islamice „*An-Najashī*”, ce a domnit în Axum între 614-631).

Mahomed însuși nu a participat la această „prima *Hijra*”, cunoscută în tradiția islamică drept „emigrarea spre Abisinia” și care s-a desfășurat în două tranșe: întâi un grup de musulmani format din 11 bărbați, printre care și „Uthman ibn Affan” (cel ce avea să devină al treilea calif sunit „bine-călăuzit” – „*Rashidun*”) și 4 femei au fugit ca refugiați în 613 (sau, după alții, în 615) în Etiopia sub conducerea „companionului” („*ṣaḥābī*”) lui Mahomed pe nume „Uthman bin Madh'oon”. După ei, păgânii din tribul „*Quraysh*” au trimis emisari în Regatul Axum care să îi aducă înapoi în Peninsula Arabă, însă regele etiopian „Așama ibn Abjar” i-a refuzat.

Apoi, auzind zvonuri false că tribul „*Quraysh*”, de teama căruia fugiseră în Mecca, s-ar fi convertit la islam, musulmanii se întorc din Abisinia/Etiopia în Mecca, dar, aflând că, de fapt, cei din tribul „*Quraysh*” rămăseseră politeiști, acești musulmani fug pentru a doua oară în Regatul etiopian Axum, de data aceasta într-un grup de optzeci și trei de bărbați și optsprezece femei în total, din care a făcut parte și „companionul” („*ṣaḥābī*”) lui Mahomed pe nume „Ja'far ibn Abi Talib” (cunoscut și ca „Ja'far al-Tayyar”), ce a trăit între 590 și 629 d.Hr. Orientaliști occidentali precum preotul anglican pe nume „William Montgomery Watt” (1909-2006) susțin

---

² Ziauddin Sardar și Zafar Abbas Malik, *Introducing Islam*, Icon Books, Royston, 2004, p. 12.

că, de fapt, „emigrarea către Abisinia” („*al-hijra 'ilā al-habaša*”) s-a realizat în numeroase grupuri mai mici de musulmani ce plecau treptat din Mecca, mai degrabă decât în cele două grupări mai mari pe care le indică istoricul arab musulman Ibn Ishaq (născut în 704 și mort cândva între 761 și 771). În orice caz, este clar că, aflându-se în Etiopia, musulmanii refugiați aici au avut timp să ia contact cu ereticii monofiziți majoritari în zonă și, probabil, să preia de la ei unele povestiri creștine, mai ales legate de tradiția apocrifă etiopiană privitoare la Fecioara Maria, pe care ulterior (fie în 622 când o parte se întorc la Mecca pentru a fugi în „*Hegira*”, fie în 628 când cealaltă parte călătoresc direct la Medina) să i le poată comunica lui Mahomed într-o perioadă când „revelarea” Coranului (610-632) era în plină derulare.

O parte a musulmanilor stabiliți după această „primă *Hegira*” în Regatul etiopian Axum se întorc în 622 la Mecca pentru a participa alături de majoritatea musulmanilor la bine-cunoscuta *Hijra* („fugă”) din iunie 622 (dată ce reprezintă începutul calendarului lunar islamic) în care adepții islamului părăsesc Mecca și se deplasează la Medina, ce avea să devină centrul politic al primilor arabi musulmani, inclusiv al califatului „bine-călăuzit” („*Rashidun*”), ce a existat după moartea lui Mahomed între 632-661, până în momentul în care al cincilea calif sunit „*Mu'āwiyah ibn Abī Sufyān*” (sau, simplu, „*Muawiyah I*”) mută capitala de la Medina la Damasc, întemeind califatul Umayyad, a cărui dinastie, ce provenea din clanul „*Banu Umayya*” al tribului „*Quraysh*” din Mecca, era ereditară. Cealaltă parte a musulmanilor, rămași în statul creștin Axum din Etiopia/Abisinia, îl reîntâlnesc pe Mahomed abia în 628 când merg din Regatul Axumit din nordul Etiopiei (în Eritreea de astăzi) direct la Medina, pentru a rămâne aici.

Totuși, o mică parte dintre musulmanii refugiați în Axum nu se mai întorc deloc la Mahomed (nici în 622 la Mecca pentru a pleca în „*hijra*” împreună cu ceilalți musulmani, nici în 628 la Medina), ci se duc în 615 (sau 616) pe apă către estul Asiei pentru a încerca să răspândească islamul în zona dominată de China. Între acești musulmani plecați din Regatul Axumit din nordul Etiopiei/Abisniei (teritoriu pe care astăzi se află două state independente – Eritreea și Etiopia), direct către Sinosferă (adică în zona Asiei de Est, influențată de cultura chineză), s-a numărat și „*Sa'd ibn Abi Waqqas*”, care se mutaseră din Mecca în Axum în 615 sau, după

alții, mai devreme, în septembrie-octombrie 613, odată cu primul grup al „emigrării în Abisinia” („*al-hijra 'ilā al-habaša*”). Acest „Sa‘d ibn Abī Waqqās” călătorește din Etiopia în China în 615-616, la cumpăna dintre dinastiile „*Sui*” (581-618) și „*Tang*” (618-907), împreună cu alți trei „companioni” („*Ṣaḥābā*”) ai lui Mahomed, construind în 627, potrivit legendelor musulmanilor chinezi, Moscheea „*Huaishend*” din orașul Guangzhou.

Cele mai de seamă patru femei în islam

Trebuie menționat că, în Islam, soția faraonului egiptean din vremea lui Moise – Asiya – este considerată una dintre cele mai mărețe patru femei din istoria omenirii³, alături de Fecioara Maria (mama lui Isa/Iisus), a cărei Pururea-Feciorie este atestată în Coran (*Sūrat ‘al ‘Imran/Neamul lui Imran*: 3, 47; *Sūrat Maryam/Maria*: 19, 20-21; și *Sūrat at-Taḥrīm/Opriștea*: 66, 12), de „*Khadija bint Khuwaylid*” (prima soție a lui Mahomed și, simultan, prima persoană convertită la Islam), respectiv de „*Fāṭimah bint Muhammad*” (al cincilea copil al lui Mahomed cu prima lui soție – *Khadija* – și, totodată, cea care i-a devenit soție vărului și, implicit, ginerelui lui Mahomed – „*Alī bin Abī Ṭālib*” –, care, conform musulmanilor suniți, a fost al patrulea și ultimul calif musulman „bine-călăuzit” („*Rāshidūn*”)⁴, însă, potrivit musulmanilor șiiți, a fost primul „imām” al comunității musulmane, ales ca succesori de către însuși Mahomed.

Conform islamului șiiit, succesori de drept al întemeietorului islamului, ales de către Mahomed însuși, a fost „*Alī bin Abī Ṭālib*” (20 iunie 656 – 29 ianuarie 661), iar primii trei califi „*Rāshidūn*” i-au uzurpat de fapt această poziție care i se cuvenea, el acceptând această stare de fapt numai de dragul păstrării unității comunității musulmane, altfel spus, pentru a evita orice fel de schismă în ca-

³Unii învățați musulmani o adaugă acestui șir de modele pentru femeile musulmane și pe „*Ā'ishah bint Abī Bakr*”, fiica primului calif musulman bine-călăuzit („*Rāshidūn*”) – „*Abū Bakr aṣ-Ṣiddīq*” – și, totodată, a treia (în ordine cronologică) și cea mai tânără soție dintre cele treisprezece pe care le-a avut Mahomed.

⁴Cei patru califi bine-călăuziți („*Rāshidūn*”) sunt, în Islamul sunnit, în ordine cronologică: 1. „*Abū Bakr aṣ-Ṣiddīq*” (8 iunie 632 – 22 august 634); 2. „*‘Umar ibn Al-Khattāb*” (23 august 634 – 3 noiembrie 644); 3. „*‘Uthmān ibn ‘Affān*” (11 noiembrie 644 – 20 iunie 656); și 4. „*Alī bin Abī Ṭālib*” (20 iunie 656 – 29 ianuarie 661).

drul ei. Fiica lui Mahomed, pe nume „Fatima bint Muhammad” (cunoscută și ca Fatima al-Zahra), a fost soția vărului și ginerelui lui Mahomed pe nume „Ali ibn Abi Talib”, – întâiul imam șiiit, iar pentru suniți, al 4-lea calif „bine-călăuzit” (*Rashidun*). „Fatima al-Zahra” (bint Muhammad) s-a opus fățiș evenimentului de la „*Saqīfa Banī Sā’ida*”, când mai mulți musulmani i-au jurat loialitate lui Abu Bakr, care avea să devină întâiul calif sunit „bine-călăuzit” (*Rashidun*), însă pe care șiiții îi resping cu totul, la fel ca pe succesorii săi – al doilea și al treilea califi suniți „*Rashidun*” („Umar” și „Uthman”).

Primii patru musulmani de după Mahomed

Potrivit tradiției islamice, primele patru persoane convertite la Islam de propovăduirea lui Mahomed au fost, în ordine cronologică: 1. „Khadīja bint Khuwaylid”, prima soție a lui Mahomed din perioada lui monogamă, care era cu cincisprezece ani mai în vârstă decât el; 2. „’Alī bin Abī Ṭālib”, fiul unui unchi pe linie paternă a lui Mahomed – „Abū Ṭālib” – care, de altfel, l-a și crescut pe Mahomed începând de când, acestuia, i-a murit, la doar opt ani, bunicul de pe linie paternă („’Abdul-Muṭṭalib”), care îl crescuse pe Mahomed timp de doi ani, după ce mama fondatorului islamului („’Āminah bint Wahb”), murise când el avea numai șase ani; 3. „Zayd ibn Hāritha” (fiul adoptiv al lui Mahomed), care a și divorțat de soția sa – Zaynab bint Jahsh – pentru ca Mahomed să se poată însura cu ea, împlinind astfel porunca lui *Allāh* relatată în *Sūrat al-Aḥzāb/Aliaṅțele*: 33, 37, după ce, de fapt, anterior, tot *Allāh* hotărâse ca verișoara întemeietorului islamului (Zaynab bint Jahsh), să se mărite cu fiul adoptiv al lui Mahomed – „Zayd ibn Hāritha” (*Sūrat al-Aḥzāb/Aliaṅțele*: 33, 36), toate aceste evenimente ducând în final la abolirea statutului legal al adopției, care, începând de atunci, nu a mai fost recunoscut în islam (*Sūrat al-Aḥzāb/Aliaṅțele* 33: 5 și 40); 4. „Abū Bakr aṣ-Ṣiddīq”, tatăl celei de-a treia soții, în ordine cronologică, a lui Mahomed – „Ā’ishah bint Abī Bakr” –, despre care, având în vedere și accelerarea sosirii pubertății la popoarele ce trăiesc în condiții climaterice specifice regiunilor apropiate de Ecuator (precum Peninsula Arabică), învățații musulmani (de exemplu, Zakir Naik – cel mai cunoscut salafist din India) afirmă că s-a măritat cu Mahomed pe când avea numai șase sau șapte

ani, respectiv că mariajul nu a fost consumat decât după ce ea a ajuns la pubertate, împlinind vârsta de nouă sau chiar zece ani.

Trebuie menționat și că, pe întreg parcursul Coranului, singurul dintre însoțitorii („*aṣ-ṣahābah*”) lui Mahomed care este menționat nominal este „Zayd ibn Hāritha” (în *Sūrat al-Aḥzāb/Aliaņțele: 33, 37*), cu referire la porunca dată de *Allāh* fondatorului islamului de a se însura cu Zaynab bint Jahsh, soția fiului său adoptiv – Zayd ibn Hāritha – după ce acesta va fi divorțat de ea, în scopul de a aboli astfel practica preislamică a adopției. Acest eveniment relatat în textul coranic a stârnit critica a numeroși gânditori proveniți din spațiul occidental romano-catolic sau protestant.

Pelerinajul la Mecca

Fiind, înainte de Mahomed, locul principal de pelerinaj pentru arabii politeiști, iar astăzi, sanctuarul aflat în mijlocul Moscheii celei Mari de la Mecca („*Masjid al-Ḥarām*”), „*Ka’ba* este centrul a trei zone cu întinderi și semnificații diferite: esplanada pavată, cu o suprafață de aproximativ 200 de metri pătrați; *haram*, perimetrul de doisprezece kilometri din jurul orașului sfânt⁵; *umma*⁶, care se întinde din Indonezia, până la Atlantic. În acest spațiu sunt situate cele mai mari deșerturi de pe pământ, dar și unele dintre cele mai dens populate regiuni (Valea Nilului și a Indului)”⁷. Prin urmare, islamul este o „religie a deșertului și a orașelor: ierarhie tribală (de tip cavaleresc) și societate egalitară”⁸.

Sosit la Mecca, în Arabia Saudită, și „îmbrăcat în imaculatul *ihram*⁹, pelerinul se purifică la *Zamzam*¹⁰. Face șapte ocoluri în jurul *Ka’bei* (*tawaf*), desculț, recitând din Coran; sărută Piatra Neagră¹¹

⁵ Adică, din jurul Meccăi.

⁶ Acest termen desemnează în limba arabă întregul comunității musulmane.

⁷ Pr. Andrei Scrima, *Teme ecumenice*, Editura Humanitas, București, 2004, p. 199.

⁸ *Ibidem*, p. 199.

⁹ Termenul „*ihram*” denumește îmbrăcămintea rituală, alcătuită din două bucăți de pânză albă, a musulmanilor ce vin în pelerinaj la Mecca.

¹⁰ Conform tradiției islamice, „*Zamzam*” este izvorul care le-a salvat viața Agarei și fiului ei, Ismael, după ce aceștia au fost izgoniți în deșert de către Avraam, la cererea soției lui legitime – Sara.

¹¹ Această „Piatră Neagră” este încastrată într-unul dintre colțurile *Ka’bei*, reprezentând un obiect sacru cu care trebuie să intre în contact, în timpul circumvoluțiunii („*tawaf*”) în jurul *Ka’bei*, orice pelerin musulman sosit la Mecca.

(posibil un obiect meteoric); se angajează apoi în *sa'y*, cursele dintre înălțimile *Safa* și *Marwa*, în amintirea Agarei¹².¹² Apoi urmează „o noapte cu fața spre Muntele 'Arafat: neclintiți ore în șir, fără să șoptească un cuvânt, pelerinii «stau mărturie» existenței lui Dumnezeu. Această oprire reprezintă punctul culminant al pelerinajului, care aduce sufletul celui credincios într-o stare de extaz suprem. La *Mina* aruncă șapte pietre spre trei coloane albe, simboluri ale lui «satan cel lapidat».”¹³

„*Aş-Şafā*” și „*al-Marwah*” sunt două coline sau delușoare între care musulmanii se plimbă înainte și înapoi de șapte ori în timpul pelerinajului de la Mecca, fie acesta mare („*Hağğ*”) sau „mic” („*Umrah*”), scopul acestui ritual fiind comemorarea actului identic pe care, conform tradiției islamice, l-a săvârșit și slujnica lui Avraam – Agar –, după ce a fost alungată de către acesta, în căutare de apă pentru fiul ei, Ismael, pe atunci copil, până ce, după a șaptea plimbare înainte și înapoi între *Safa* și *Marwa*, i se arată un înger care lovește cu călcâiul sau, după alte surse, cu aripa, în pământ, moment în care țâșnește apă din locul respectiv, apărând astfel fântâna *Zamzam*, din care musulmanii beau apă în timpul pelerinajului la Mecca, anual („*Hağğ*”) sau în orice zi a anului („*Umrah*”).

Trebuie subliniat că acest act al plimbării de șapte ori între cele două coline, „*aş-Şafā*” și „*al-Marwah*”, lipsește din narațiunea scripturistică a acestui eveniment al însetării Agarei și a pruncului ei, Ismael (Facerea 21, 14-21), după cum, din aceeași istorisire biblică, lipsește și detaliul, prezent în cadrul tradiției islamice, al lovirii de către înger cu aripa ori călcâiul în pământ pentru a scoate apă de acolo, textul scripturistic nementionând felul în care îngerul a făcut să iasă din pământ „o fântână cu apă” (Facerea 21, 19).

O rundă dintre cele șapte de deplasare între „*Safa*” și „*Marwa*” din cadrul ritualului islamic „*Sa'y*” reprezintă o parcurgere a drumului de la „*Safa*” la „*Marwa*” sau invers (nu înainte și înapoi) în așa fel încât, distanța dintre coline fiind de 450 m, întregul „*Sa'y*” constă în parcurgerea a de șapte ori pe atât, adică a aproximativ 3 kilometri și 150 de metri. Tradiția islamică spune că, atâta vreme cât călătoria în căutare de apă între colinele „*Safa*” și „*Marwa*”, Agar nu-l vedea pe pruncul Ismael, motiv pentru care se grăbea ca,

¹²Pr. Andrei Scrima, *op. cit.*, pp. 199-200.

¹³*Ibidem*, p. 200.

ajungând pe una dintre coline, să poată să verifice dacă acesta mai era în viață. De aceea, musulmanii trebuie să alerge, la fel ca Agar, în timpul ritualului „*Sa'y*”.

Există trei tipuri de „*Hajj*”: două specifice musulmanilor ce locuiesc în orașul Mecca sau la o distanță nu mai mare de 86 de kilometri de el (de pildă, în orașul saudit Djedda, al cărui nume mai este transliterat în alfabetul latin și ca Jeddah) – „*Hajj-e-Ifrad*” (în care, în perioada pentru „*Hajj*”, adică între zilele de 8-12/13 ale lunii „*Dhu al-Hijja*”, nu sunt combinate ritualul de peste an „*Umra*” cu „*Hajj*”, fiind săvârșit numai acesta din urmă) și „*Hajj-e-Qiran*” (în care sunt combinate ritualul de peste an „*Umra*”, care trebuie săvârșit înainte de ziua de 8 a lunii „*Dhu al-Hijja*”, cu „*Hajj*” ce are loc în perioada pentru *Hajj*, însă ambele sunt săvârșite de către musulman purtând același „veșmânt ritual” – „*ihram*”, transliterate și ca „*ahram*”), respectiv un tip de „*Hajj*” obligatoriu, măcar o dată în viață, pentru musulmanii ce locuiesc la o distanță mai mare de 48 de mile/86 de km de Mecca – „*Hajj-e-Tamattu*” (în care, tot în perioada pentru „*Hajj*”, sunt combinate ritualurile pentru „*Umrah*” și „*Hajj*”, dar veșmântul „*ihram*”/„*ahram*” nu este purtat neîntrerupt între „*Umrah*” și „*Hajj*”, ca în cazul ritualului „*Hajj-e-Qiran*”, ci veșmântul „*ihram*” este purtat în timpul ritualului de peste an *Umra*, apoi scos și pus din nou când începe ritualul „*Hajj*” pe 8 „*Zhu-l-Hijja*”).

Uciderea de către califul sunnit Umar (634-644) a propriei fiice

În legătură cu al treilea calif sunit pe nume „‘Umar ibn Al-Khattāb” (634-644), este cunoscut faptul că musulmanii șiiți îl acuză de faptul de a-și fi omorât propria fiică în perioada preislamică (cunoscută în tradiția islamică drept „*Jāhiliyya*” – „epoca ignoranței”). Această teză potrivit căreia califul „*Rashidun*” („bine-călăuzit”) „‘Umar ibn Al-Khattāb” – al treilea mare conducător al comunității islamice după Mahomed și „Abū Bakr aṣ-Ṣiddīq” (632-634) – și-ar fi ucis propria fiică, înainte de a se converti la islam, a fost popularizată de către jurnalistul egiptean „Abbās Mahmūd al-Aqqād” (1889-1964) și este recunoscută ca adevărată în šiism, care respinge autoritatea primilor trei califi suniți – „Abū Bakr aṣ-Ṣiddīq” (632-634), „‘Umar ibn Al-Khattāb” (634-644) și „*Uthmān ibn ‘Affān*” (644-656) –, pentru șiiți primul succesori legitimi de după Mahomed fiind chiar întâiul Imam șiiit

(considerat de către suniți al patrulea calif „*Rashidun*” – „bine-călăuzit”) pe nume „*‘Alī ibn Abī Tālib*” (656-661).

Totuși, evident că tradiția sunită respinge această istorie despre cel ce a decis în 638 începerea în 622 – anul „fugii” („*Hijra*”) lui Mahomed de la Mecca la Medina – a calendarului islamic, anume despre ‘Umar ibn Al-Khattāb ca ucigându-și propria fiică. Astfel, suniții susțin că aceasta este numai o poveste inventată din rea-intenție de către šiiti. Argumentul principal folosit de către suniți pentru a combate afirmația šiită a omorării de către Umar (634-644) a propriei fiice este vag, susținând că „Abu ‘l-Qāsim Sulaymān ibn Ayyūb ibn Muṭayyir al-Lakhmī al-Ṭabarānī”¹⁴ (culegător de *hadith*-e ce e cunoscut și ca Imam Tabarani) mărturisește în „*al-Mu‘jam al-Kabīr*” că „Abu Abdullah al-Nu‘maan ibn Basheer al-Ansaari al-Khazraji” relatează cum „‘Umar ibn Al-Khattāb” s-a dus la Mahomed pentru a-l întreba ce trebuie să facă unul dintre „marii companioni” – „*aṣ-ṣaḥābah*” pe nume „*Qays ibn Sa’d*” (mort în 678/679), care și-a ucis opt fiice, iar Mahomed îl îndrumă să îl sfătuiască să elibereze 8 sclavi, iar când află că nu are sclavi, îi zice să îi jertfească opt cămile de rasă lui „*Allah*”. Astfel – spun suniții – Umar nu și-a ucis fiica pentru că, altfel, l-ar fi întrebat pe Mahomed în nume propriu ce trebuie să facă pentru a-și răscumpăra păcatul pruncuciderii, nu pentru „companionul” („*ṣaḥābah*”) „*Qays ibn Sa’d*”.

Ciudat este, însă, faptul că musulmanii suniți afirmă, în ciuda acestei teze šiite despre califul sunit „*Rashidun*” („bine-călăuzit”) Umar (Omar) care și-a omorât propria fată, că *Allah* i-a iertat acest păcat deoarece a fost comis în perioada preislamică a „ignoranței” (*Jāhiliyya*), iar tradiția islamică susține că prin convertirea la islam tot ceea ce a fost înainte (precum băutul vinului, uciderea misogină a propriilor fiice etc.) este șters. O astfel de faptă, pe care este probabil ca ‘Umar ibn Al-Khattāb (634-644) s-o fi comis asupra

¹⁴ „At-Tabarani” (873-918) a alcătuit trei colecții de tradiții privitoare la Mahomed („*ahadith*”): „*al-Mu‘jam al-Kabīr*” (din care a exclus tradițiile în legătură cu Mahomed provenite de la „Abu Hurayra”) „*al-Mu‘jam al-Awsat*” (ce cuprinde și tradițiile legate de Mahomed parvenite prin intermediul lui „Abu Hurayra”), respectiv „*al-Mu‘jam as-Saghīr*” (în care a introdus „*hadith*”-e de la toți învățătorii săi). „Abū Hurayrah al-Dawsiyy al-Zahrāniyy” (603-681) este un „companion” („*ṣaḥābah*”) al lui Mahomed, considerat în cadrul tradiției sunită drept cel mai prolific culegător de „*hadith*”-e dintre toți.

propriei fiice, pune într-o lumină mult mai clară descrierea pe care i-o face acestui conducător musulman atât de respectat în tradiția sunită un izvor bizantin precum *Viețile sfinților*.

Astfel, la „*Viețile sfinților pe luna martie*”, căci Sfântul Patriarh Sofronie al Ierusalimului este prăznuit în fiecare an în Biserica Ortodoxă la 11 martie, se are în vedere momentul în care lui „Umar ibn Al-Khattāb” și armatelor sale de arabi musulmani îi este predată, probabil în aprilie 637, cetatea sfântă a Ierusalimului de către Sfântul Sofronie, Patriarhul Ierusalimului, marele apărător al Ortodoxiei împotriva ereziei monoenergiste, ce vedea în Hristos o singură lucrare divino-umană, pe când învățătura ortodoxă mărturisește în Mântuitorul o lucrare dumnezeiască și o lucrare omenească întrepătrunse în chip perihoretic.

Acest izvor bizantin al *Vieților sfinților*, atât de drag creștinilor ortodocși, mărturisește că „prea sfințitul Patriarh Sofronie a trimis la voievodul agarenilor, Omar, făcând cu dânsul așezământ de pace, întru care la început se cerea ca credinței creștinești și Sfintei Biserici a lui Dumnezeu să nu i se facă nici un fel de silă și de strâmbătate. Iar Omar voievodul a făgăduit ca acel așezământ, precum și altele să le păzească întregi. Și, întărind cuvântul acesta, creștinii au deschis porțile cetății voievodului agarenesc; iar el, fiind fățarnic și viclean, s-a prefăcut blând ca o oaie și smerit, dar în inimă era lup răpitor. Și îmbrăcându-se în niște vechituri de păr de cămilă, [„Umar ibn Al-Khattāb”] a intrat în cetate pe jos și întreba unde este biserica lui Solomon, ca să-și săvârșească acolo rugăciunile lui cele de Dumnezeu urâte. Iar prea sfințitul Sofronie, ieșind întru întâmpinarea lui și văzându-l într-un chip ca acela fățarnic, a zis: «Iată va fi urâciunea pustiirii, cea mai înainte vestită prin prorocul Daniil, care va fi în locul cel sfânt». Deci a plâns mult cu toți creștinii și-l îndemna pe voievod ca, lepădând acele vechituri, să se îmbrace în hainele boierești cele cuviincioase lui. Și astfel Sfânta Cetate a lui Dumnezeu, Ierusalimul, s-a luat de agareni și s-a strâmtorat creștinătatea de grea robie. Pentru că păgânul voievod al agarenilor n-a păzit așezământul de pace făcut cu prea sfințitul Patriarh Sofronie pe care făgăduise a-l păzi. Și a început a face multe strâmbătăți creștinilor din Ierusalim. Văzând aceasta, Sfântul Sofronie se tânguia de-a pururea și ruga pe Dumnezeu să-i ia sufletul lui de pe pământ, ca să nu vadă mai mult chinuirea creștinilor, urâciunea pustiirii și necinstirea locurilor celor sfinte.

Și, fiind auzit, degrabă și-a săvârșit viața și a trecut de la pământescul Ierusalim, cel plin de lacrimi, spre cel de sus, plin de bucurie, unde este lăcașul tuturor celor ce se veselesc întru Iisus Hristos, Domnul nostru, Căruia se cuvine slava în veci.”¹⁵

Cele patru mari califate islamice

Trebuie menționat că Damascul a fost capitala celui de-al doilea califat islamic din istorie: califatul Umayyad. Califatele islamice importante din istorie au fost: 1. califatul *Rāshidūn* (632-661), cu capitala la Medina și, după bătălia „Cămilei” (*Jamal*) de la Bassorah de pe 7 noiembrie 656 din vremea lui ‘Alī bin Abī Ṭālib, cu capitala la Kufa („*al-Kūfah*”), în Irakul de astăzi; 2. califatul Umayyad (661-750), cu capitala la Damasc și, după 744, la Harran, în Turcia de astăzi; 3. Califatul Abbasid (750-1258, 1261-1517), cu capitala, până în 1258, în mare parte la Bagdad, cu mici întreruperi marcând mutări de capitală la Kufa (750-762), în Siria la Raqqah (796-809) sau în Irakul de astăzi la Samarra (836-892), iar, după 1261, cu capitala în Egipt la Cairo, deși fictiv, fără puterea politică reală pe care o dețineau până în 1258, când mongolii lui Hulagu Khan cuceresc Bagdadul; 4. califatul Otoman (1517-1924), cu capitala în vechiul Constantinopol, cunoscut și ca „Ṭarigrad” și redenumit „Istanbul”. Au existat, de asemenea, califatul Umayyad din Córdoba (929-1031), stabilit, în exil, în sudul Spaniei, respectiv califatul Fatimid¹⁶ (909-1171), îmbrățișând ismailismul („*al-Isma‘īliyya*”) ca ramură a Islamului șiiit, și având capitala, începând cu 973, la Cairo, oraș a cărui construire începuse în 969.

Diferențe între musulmani – sunniți, șiiți, kharigiți

Cea mai importantă ramură a šiismului islamic – școala duodecimană – a fost revendicată în Iran ca religie oficială a Imperiului

¹⁵ *Viețile Sfinților pe luna martie. Ziua a unsprezecea*, Editura Mănăstirea Sihăstria, Vânători-Neamț, 2012, pp. 185-186.

¹⁶ Menționez aici episodul din vremea califului fatimid ismailit „Al-Hakim” (985-1021), care, persecutându-i pe creștini și închizând bisericile din teritoriile nord-africane controlate de statul fatimid, a auzit rugăciuni cu voce tare din casele creștinilor, în timp ce se plimba pe stradă. Astfel, Al-Hakim a realizat că, închizând cu forța lăcașele de cult creștine, nu a reușit altceva decât să îi determine pe creștini să își transforme propriile case în biserici în sensul de „*Ecclesia domestica*” („biserica de acasă”).

Persan Safavid (1501-1736) de către dinastia omonimă a safavizilor. Trebuie spus și că una dintre subgrupările ismailismului šiit din cadrul islamului, dar care astăzi este extrem de minoritară, dacă nu chiar dispărută, este așa-zisa școală septimană („*Saba 'iyyīn*”). Dintre toate ramurile islamului šiit, cea cu cei mai mulți adepți este, în prezent, școala duodecimană (cunoscută și ca „*Imamiyyah*”, „*Ithnā'ashariyyah*” sau „*Athnā'ashariyyah*”). Astfel, šiismul duodeciman formează o majoritate religioasă în Iran, Azerbaidjan, Irak, Bahrain (țară a cărei denumire era în trecut ortografiată ca „Bahrein”) și Liban.

A doua subgrupare šiită ca număr de adepți este la ora actuală reprezentată de ismailismul nizarit, cunoscut și ca „Nizari” („*an-Nizāriyyūn*”), care, de altfel, a și constituit, la un moment dat în Siria și Persia (Iran), religia oficială a statului ismailit Nizari, cunoscut și ca „statul Alamut” și care a dăinuit între anii 1090 și 1256, când a fost distrus de către Imperiul Mongol (1206-1368), condus la acea vreme de către Hulagu Khan, care, doi ani mai târziu, în 1258 cucerește Bagdadul punând capăt perioadei înfloritoare a califatului Abbasid (750-1258; 1261-1517), perioadă superpozabilă *grosso modo* cu ceea ce a ajuns să fie cunoscut în istorie ca „Renașterea islamică” sau chiar ca „epoca de aur a Islamului”, epocă declanșată de inaugurarea la Bagdad, în timpul califului numit „Hārūn Ar-Rašīd”, ce a domnit între anii 786-809, a așa-numitei „Case a Înțelepciunii” („*Bayt al-Hikma*”), drept centru intelectual major ce a ajuns la apogeu în anii de domnie dintre 813 și 833 ai lui al-Ma'mūn, fiul lui Harun Ar-Rashid, și încheiată odată cu cucerirea Bagdadului de către mongolii lui Hulagu Khan în 1258, când este distrusă, dimpreună cu alte biblioteci din Bagdad, și celebra „Casă a Înțelepciunii”.

Printre subgrupările islamice šiite ce neagă doctrina „ocultării” („*Ghaybah*”) imamului ascuns ce se va întoarce ca „*mahdī*” se numără atât ismailismul Nizari („*an-Nizāriyyūn*”), despre care spuneam că a proliferat în statul Alamut, cunoscut și drept „statul ismailit Nizari”, între 1090 și 1256, cât și zaidiții („*az-zaydiyya*”). O dinastie šiită zaidită a condus un puternic emirat Zaydi în regiunea Tabaristan din nordul Iranului între anii 864 și 928, când regiunea este cucerită de către Imperiul Samanid sunnit (819-999). De asemenea, începând cu anii 893-897 și până astăzi, šiții zaidiți sunt prezenți în Yemen, ei constituind, de fapt, în prezent, principala minoritate religioasă din republica, majoritar sunită, a Yemenului. În ciuda

suniților, pentru care Coranul este considerat, la fel ca *Allah*, ne-creat, atât școala duodecimană, cât și zaidiții, susțin, în cadrul șiiismului islamic, teza potrivit căreia, Coranul este, spre deosebire de *Allāh*, creat.

Tensiunile dintre sunniți și șiiți s-au manifestat adesea de-a lungul istoriei islamului. Bunăoară, paștunul (=afganul) sunit Mirwais Hotak (1673-1715) a contribuit la dezintegrarea Imperiului Safavid șiiit (1501-1736), căci „în octombrie 1722, dinastia safavidă a fost răsturnată de pe tronul Iranului, imperiul intrând în stăpânirea conducătorilor afgani sunniți din Kandahar.”¹⁷ Un alt exemplu este cel al kurzilor sunniți discriminați în Iran de către majoritatea persană șiiită. Între 1979 și 1997 „în jur de 40.000 – 50.000 de kurzi și-au pierdut viața în lupta cu forțele iraniene. Sute de sate kurde au fost distruse. Chiar și din punct de vedere religios, kurzii, care sunt, în genere, musulmani sunniți, sunt năpăstuiți deoarece sunt obligați să meargă la moscheile șiiite și să urmeze învățăturile șiiite.”¹⁸

O a treia ramură a Islamului, alături de sunism și șiiism, este cea a kharigiților („*al-Khawārij*”), mai precis, a „răsculaților” împotriva lui „‘Alī bin Abī Ṭālib”. Inițial, atât șiiții (al căror nume vine de la expresia „*Shī‘atu ‘Alī*” – „fracțiunea lui ‘Alī”), cât și acești kharigiți l-au susținut pe al patrulea calif „bine-călăuzit” („*Rāshidūn*”), „‘Alī”, ca succesori ales de către însuși Mahomed. Totuși, spre deosebire de șiiți (care au rămas de partea lui „‘Alī”), kharigiții s-au dezis de ‘Ali după „bătălia Cămilei” din 656 de la Jamal din Basra, Irak (în care „‘Alī” a înfrânt-o pe văduva lui Mahomed – „Ā‘ishah bint Abī Bakr” –, trimițând-o la Medina), respectiv după bătălia de la Siffin („*Ṣiffīn*”) din 657. Răzvrătindu-se împotriva lui ‘Alī, kharigiții l-au ucis în 661, din pricină că acesta a acceptat așa-numitul „arbitraj” de la Adroh („*Adhrūh*”), desfășurat între anii 658 și 659 (sau, după alții, în 657) și soldat cu slăbirea puterii politice a lui „‘Alī” în favoarea lui „Mu‘āwīya ibn ‘Abī Ṣufyān”, care, de altfel, a și fost ales, imediat după aceea, ca prim calif al califatului Umayyad (661-750), având să domnească între anii 661 și 680.

¹⁷ Paul Bruszanowski, *Religie și stat în islam. De la teocrația medineză instituită de Muhammad la Frăția musulmană din perioada interbelică*, Editura Herald, 2009, București, p. 174.

¹⁸ George Grigore, *Poporul kurd. File de istorie*, Editura Interprint, București, 1997, p. 78.

Între secolele al VIII-lea și al X-lea, mutaziliții („*al-mu 'tazilah*”) au susținut doctrina creaturabilității Coranului, ridicată la nivel de dogmă de către califul „*al-Ma'mūn*”, care instituie în 833 o perioadă de persecuție religioasă, cunoscută ca „*Mihnah*”, împotriva oricui susținea increaturabilitatea Coranului (adică împotriva suniților), perioadă ce se încheie în 847 prin contribuția juristului și teologului musulman sunnit „*Ibn Ḥanbal*” (780-855). Oponenții în cadrul teologiei islamice („*Ilm al-Kalām*”) ai mutaziliților erau aș'ariții („*al-'Ash 'ariyya*”), care, devenind de la apariție, din sec. al X-lea, școala principală a filosofiei islamice timpurii, și susținând, încă de pe atunci, doctrina sunită tradițională a caracterului necreat al Coranului, constituie până astăzi, alături de maturidiți („*Maturidiyyah*”), una dintre cele două școli de teologie islamică acceptate de Islamul sunnit.

Spre deosebire de sunniți, conform cărora Coranul ar fi cuvântul etern și necreat al lui „*Allāh*”, dar la fel ca šiții duodecimani și cei zaidiți, kharigiții afirmă caracterul creat al Coranului. În plus, kharigiții cer, în politică, un califat electiv, încredințat musulmanului celui mai demn. Totodată, unii kharigiți elimină din Coran *Sūrat Yūsuf/Iosif* (12) pe motiv că este frivolă, alți kharigiți mergând chiar mai departe și eliminând din textul coranic și blestemele împotriva lui Abū Lahab din *Sūrat al-Masad/Frânghia* (111), unchiul lui Mahomed, din pricina pretensei incompatibilități dintre Coran și rostirea de blesteme.

În prezent, singura subsectă islamică kharigită încă existentă este mișcarea „*Ibādī*” („*al-Ibādīyyah*”), ea fiind majoritară în Oman și regăsindu-se, de asemenea, ca minoritate religioasă, în Algeria, Tunisia, Libia și Africa de Est (Africa răsăriteană). De la sfârșitul secolului al VIII-lea până la începutul secolului al X-lea, dinastia Rostemizilor, de origine persană, a condus în Maghreb („Occidentul” arab) – mai exact, în Algeria centrală, Libia, Maroc și Mauritania – un imamat kharigit „*Ibādī*” cu capitala la Tiaret, oraș algerian cunoscut și ca „*Tahert*” sau „*Tihert*”. Acest stat „*Ibādī*” kharigit al dinastiei Rostemide a dăinuit între 767 și 909, când este cucerit de către fatimizii de religie šiită ismailită.

În plus, un sunnit trecut la kharijism a fost chiar primul conducător al Imperiului Songhai (1464-1591 d.Hr.) – Sonni Ali (ce i-a persecutat pe învățații musulmani din Timbuktu și a domnit

până în 1492), din cauza apostaziei sale de la sunnism fiind asasinat de către Askia Mohammad (~1443-1538)¹⁹, care a transformat statul Songhai în cel mai mare imperiu din istoria vestului Africii.

Cele două mari sărbători anuale ale musulmanilor

Cele două sărbători islamice oficiale sunt: 1. „*Eid al-Fitr*” („sărbătoarea ruperii postului”, numită și „mica sărbătoare” – *Eid al-Saghir*), de pe ziua 1 a lunii „*Shawwal*”, ce încheie cu o sărbătoare de 3 zile luna „postului” („*sawm*”/„*siyam*”) numită „*Ramadan*”, când se presupune că a și avut loc începutul „revelării” Coranului: „luna Ramadanului, în care a fost trimis Coranul” (*Sūrat al-Baqarah/Vaca: 2, 185*); respectiv 2. „*Eid al-Adha*” („sărbătoarea sacrificiului”, numită și „marea sărbătoare” – „*Eid al-Kabir*”), ce are loc între zilele 10-12 ale lunii „*Dhu al-Hijjah*”, când, în cursul „pelerinajului mare” („*Hajj*”) la Mecca, în amintirea acceptării de către Avraam (*Ibrahim*) să-l sacrifice pe fiul său Ismael, musulmanii îi jertfesc lui *Allah* o oaie, o vacă, o capră, o cămilă sau un bivol conform metodei islamice prescrise de sacrificare rituală a animalelor „*halal*”/permise numită „*dhabīḥah*”/„*zabiha*”.

Conform tradiției islamice, Coranul a fost „revelat” gradual, treptat, de-a lungul a 23 de ani, între 610-632. Totuși, potrivit majorității învățaților musulmani, înainte de această „revelare” progresivă a Coranului de către arhanghelul Gavriil („*Jibril*”) lui Mahomed, Coranul a fost „coborât” în „noaptea predestinării/destinului” („*Laylat al-Qadr*”) de pe Tabla păstrată („*al-Lawh al-Mahfooz*”) aflată într-al 7-lea cer tocmai până în primul cer, adică în firmamentul (cerul) cel mai apropiat de pământ, în „*bayt al-‘izzah*” („casa/templul gloriei”), de unde Coranul este „descoperit” treptat, gradual, prin arhanghelul Gavriil („*Jibril*”), care, însă, a auzit Coranul direct de la *Allah*, nefiind nevoie să îl citească el de pe Tabla păstrată (*al-Lawh al-Mahfooz*) în al șaptelea cer.

Musulmanii afirmă că, în timpul „ascensiunii nocturne” („*al mi’raj*”) de la Ierusalim prin toate cele 7 ceruri, Mahomed l-a găsit în acest al șaptelea cer pe profetul „*Ibrahim*” (Avraam) lângă „*Al-Bayt Al-ma’muur*” („*Bait-ul Ma’mur*”), ce joacă în al șaptelea cer rolul

¹⁹ Bernard Nantet, *Dicționar de Istorie și Civilizații Africane*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2006, p 174.

jucat de „Ka'aba” de la Mecca pe pământ, îngerii mergând în pelerinaj la „Al-bayt Al-ma'muur” („Casa frecventată”). Tradiția islamică afirmă că cuvântul etern al lui „Allah” (*kalām nafsi*) a fost transferat într-un mod supranatural și inscripționat atât pe Tabla păstrată („al-Lawh al-Mahfooz”) din cer, cât și în „codexul” („mus'haḥ”) cuprins între copertile Coranului, în care este cuprins cuvântul etern al lui Allah în formă contingentă („kalām lafzi”). Musulmanii consideră că Tora („Tawrat”) i-a fost revelată lui Moise (*Musa*), Psalmii (*Zabur*) lui David („Da'ud”), iar Evanghelia („Injil”) lui Iisus (Isa) deodată, ca un întreg, pe când Coranul a fost „descoperit” treptat, între 610-632, în funcție de circumstanțele întâmpinate de Mahomed, bineînțeles aceasta după ce întreg Coranul a fost „coborât” din al 7-lea cer de pe Tabla păstrată („al-Lawh al-Mahfooz”) până în cerul cel mai apropiat de pământ în „bayt al-'izzah” („casa/templul gloriei”), această „coborâre” a Coranului având loc în „noaptea destinului/predestinării” („Laylat al-Qadr”): „Noi am pogorât [Coranul] în noaptea al-Qadr” (*Sūrat al-Qadr/Soarta: 97, 1*). Unii comentatori musulmani spun că în „noaptea destinului/predestinării” („Laylat al-Qadr”) are loc „revelarea imediată” a Coranului către Mahomed, pentru ca „revelația graduală” să se continue de-a lungul a 23 de ani, între 610-632.

Alți învățați musulmani susțin, însă, că în „noaptea destinului/predestinării” („Laylat al-Qadr”) „Allah” îi revelează Coranul direct arhanghelului Gavriil (*Jibril*) în primul cer de lângă pământ, pentru ca, apoi, de-a lungul celor 23 de ani Gavriil („*Jibril*”), identificat în islam cu „Spiritul sfânt” („*Rūḥ al-Qudus*”), să îl transmită mai departe, vers cu vers, lui Mahomed. Primele versete „descoperite” din Coran de către „arhanghelul Gavriil” („*Jibril*”) lui Mahomed în peștera „Hira” de pe Muntele „Nur” din Mecca sunt primele 5 versete ale capitolului 96 din Coran: „Citește! În numele Domnului Tău care a creat, care l-a creat pe om din sânge închegat! Citește! Domnul tău este cel mai Nobil, Este Cel care l-a învățat cu calemul [condeiul], l-a învățat pe om ceea ce el nu a știut!” (*Sūrat al-'Alaq/Iqrā/Cheagul de sânge: 96, 1-5*).